

*Elämän
tähdien*

Terveyden edistämisen neuvottelukunta

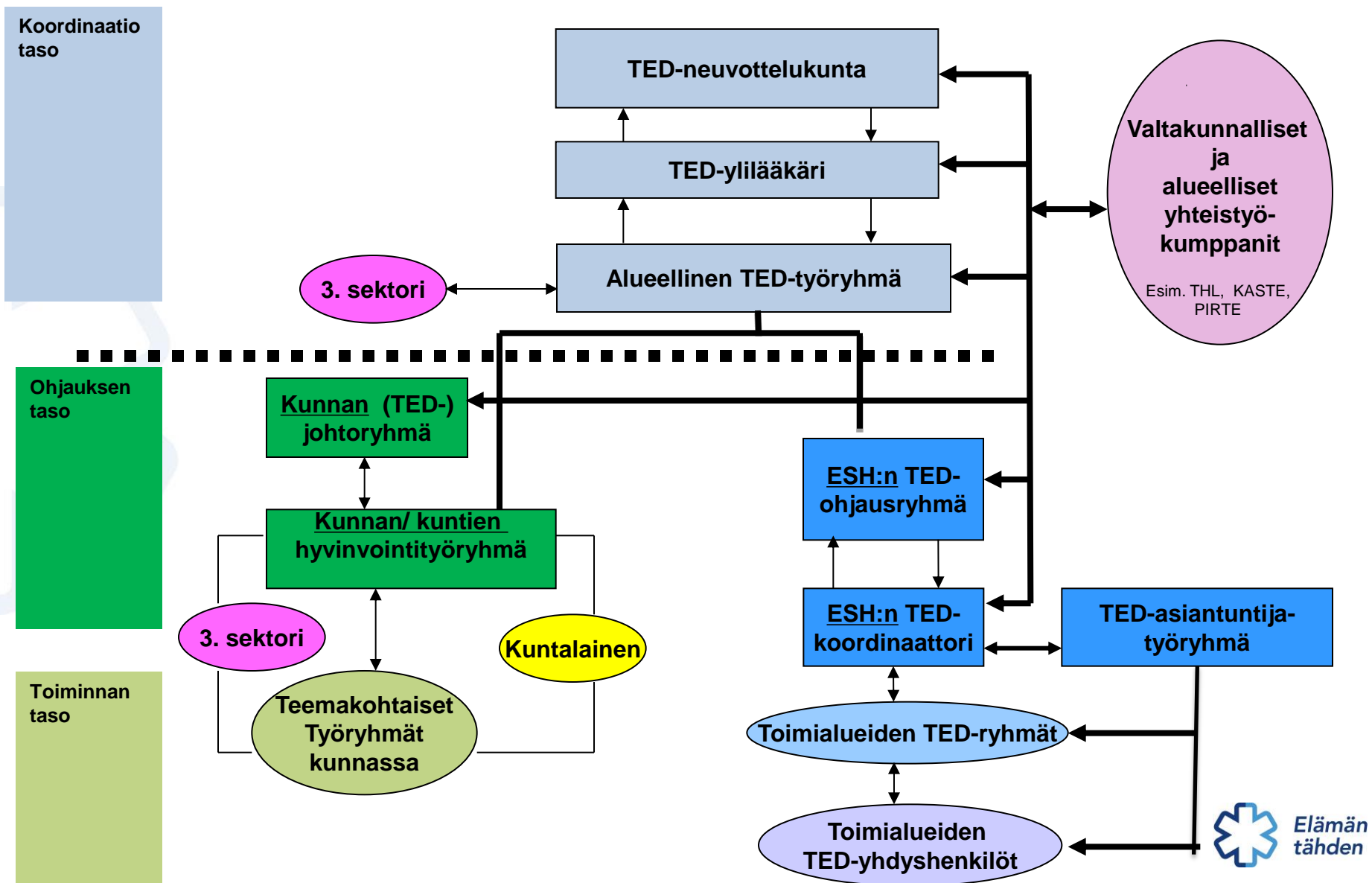
5.2.2016

Ylilääkäri Maarit Varjonen-Toivonen

Aiheet

- ❖ **Vuoden 2015 yhteenveto**
- ❖ **Vuoden 2016 suunnittelua**
- ❖ **Pirkanmaan alueellisen hyvinvointikertomus 2017 – 2020:n perustana käytettävät indikaattorit**

Pirkanmaan alueellisen terveyden edistämisen koordinaation organisaatio

TOIMEENPANOSUUNNITELMA

www.pshp.fi/ Sairaanhoidopiiri/Alueellinen yhteistyö/Terveysten edistäminen

1. Alueellinen taso

- 1.1 Terveysten edistämisen toiminnallisen kokonaisuuden toteutuminen potilaan näkökulmasta
- 1.2 Pirkanmaan alueellisen terveyden edistämisen organisaatiomallin toiminta koordinaatitasolla
- 1.3 Pirkanmaan alueellisen terveyden edistämisen organisaatiomallin toiminta ohjauksen tasolla
- 1.4 Alueellisen hyvinvointikertomuksen laatimistyö
- 1.5 Asiantuntija- ja koulutustuki kunnille
- 1.6 Tuetaan osaltaan kansallisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä lisäävien ja terveyseroja kaventavien ohjelmien toimeenpanoa Pirkanmaalla
- 1.7 Osallistutaan terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä lisäävien alueellisten mallien rakentamiseen ja toimeenpanoon
- 1.8 Terveysten ja hyvinvoinnin edistämisen näkökulman huomioon ottaminen kaikessa alueellisessa suunnittelussa

2. Kunnat

3. Perusterveydenhuolto

4. Pirkanmaan sairaanhoidopiirin tuottama erikoissairaanhoito

**Pirkanmaan alueellisen terveyden edistämisen koordinaation
painopisteet 2013 – 2016, Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus,
www.pshp.fi ->Ammattilaiselle->Terveyden edistäminen**

**2013 Kuntien hyvinvointikertomustyön tukeminen, sähköisen
hyvinvointikertomustyökalun käyttöönotto
(4. Hyvinvointityön rakenteiden vahvistaminen)**

**2014 Alueellisten ravitsemus- ja terveystiliikuntasuunnitelmien laatiminen ja
toimeenpano (1. Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen vaikuttamalla
suurten kansantautien esiintyvyyteen)
ja Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen aseman vahvistaminen sisäisen
turvallisuuden suunnittelussa
(2. Yhteisöllisyys, syrjäytymisen vähentäminen ja sisäinen turvallisuus)**

**2015 Elintapaohjauksen tehostaminen
(1. Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen vaikuttamalla suurten
kansantautien esiintyvyyteen)**

**2016 Sisällytetään kaikilla tasoilla johtamiseen ravitsemus ja liikunta osana
terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä
(3. Viestintä)**

**2013, 2014, 2015, 2016 Terveyden ja hyvinvoinnin brändääminen kaikkia
väestöryhmiä kiinnostavaksi tuotteeksi
(3. Viestintä)**

Elintapaohjauksen tehostaminen/ alueellinen taso

Ehdotukset aHVK 2013- 2016

- ❖ Ehdotuksia toimenpiteiksi
Elintapaohjaus alueellisissa hoito- ja palveluketjuissa
- ❖ Ehdotuksia resurssitarpeiksi
Tarvittavat resurssit koulutukselliseen tukeen, tiedontuotanto, sektorirajat ylittävä asiantuntijatyöpanos
- ❖ Ehdotuksia vastuutahoiksi
Perusterveydenhuollon yksikkö
- ❖ Ehdotuksia arviointimenettelyiksi
Hoito- ja palveluketjujen vaikuttavuusarviointi

Toteutus 2015

- ❖ **Ravitsemus mukana hoito- ja palveluketjuissa**
- ❖ Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palveluverkko (valmistuu 2016)
- ❖ AVH-potilaan hoitoketju (valmis 11/2015)
- ❖ Lasten ja nuorten syömishäiriöiden palveluverkko (valmis 2016)
- ❖ Tyypin 1 diabetespotilaan hoitoketju (päivitys kesken)
- ❖ Keuhkohtaumataudin hoitoketju (juuri valmistunut)

- ❖ **Ei vielä juurrutuksia eikä arviointeja.**
- ❖ **Ei mukana liikuntaa**

- ❖ **Alueellinen ravitsemustyöryhmä:**
kirjaamiskäytäntöjen yhtenäistäminen

Elintapaohjauksen tehostaminen/ Pshp

Ehdotukset aHVK 2013- 2016	Toteutus 2015
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ehdotuksia toimenpiteiksi Elintapaohjausta koskevat yhteiset käytännöt ja kirjaukset ❖ Ehdotuksia resurssitarpeiksi Asiantuntijatuki ja aikaa elintapaohjauksen kehittämiseen ❖ Ehdotuksia vastuutahoiksi Sairaanhoitopiirin ylin johto ja toimialuejohtajat ❖ Ehdotuksia arviointimenettelyiksi Elintapaohjausta koskevat yhteiset käytännöt sairaanhoitopiirin intra- ja extranetsivustoilla	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Pshp:n savuttomuusohjelma päivitetty ja toimeenpano käynnistetty ❖ Pshp:n uusilla verkkosivuilla elintapaohjaus: ”Hallitsetko juomistasi”, ”Liikkeestä virkeyttä”, ”Nukkumatin asialla” ”Pidä huolta muististasi” ”Terve mieli” ”Terveyttä ruoasta” ”Tupakatta terveempi” ❖ Euroopan savuttoman terveydenhuoltoverkoston mittarilla noustiin piiritasolla hopeatasolle ❖ Käynnistetty vajaaravitsemuksen tunnistaminen ja puheeksi ottaminen –mallin työstäminen

ALUE Pirkanmaan shp

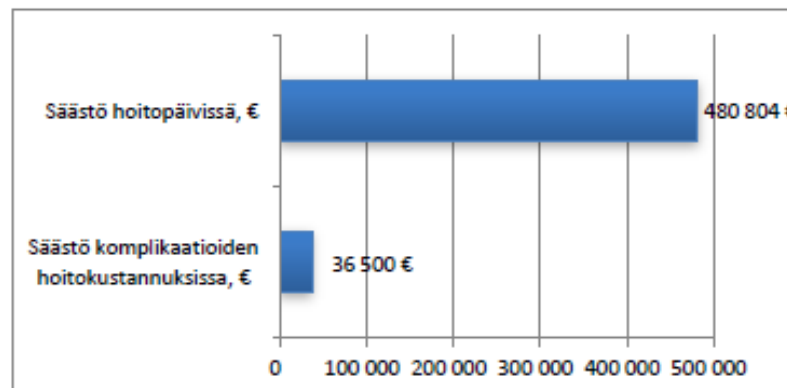
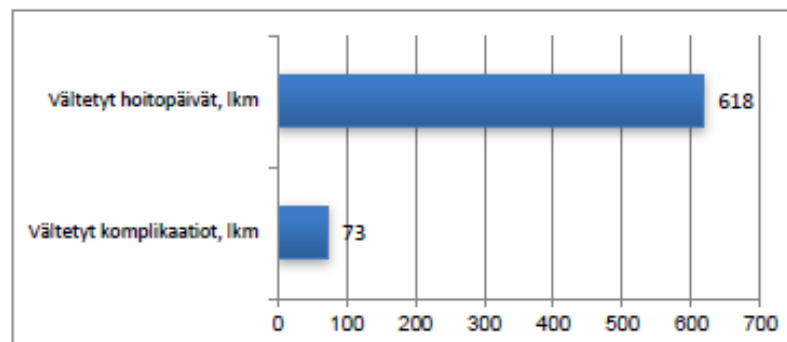
Kirurgiset toimenpiteet, joissa odotusajan mediaani vähintään 28 vrk 18 345
Kirurgiset toimenpiteet, joissa odotusaika vähintään 28 vrk 9 173
Tupakoijia leikkaukseen tulevista nykyisin 16 %
Hoitopäivän hinta (ESH somaattinen) 778 €

Tupakoimattomia 4 viikon lääkehoidon jälkeen 49 %
Hoitopäivän lyheneminen tupakoimattomilla 0,86 päivää
Komplikaatioiden ilmaantuvuus tupakoijilla 42,3 %
Komplikaatioiden suhteellinen ilmaantuvuusriski (RR) tupakoimattomilla 0,76
Komplikaatioiden keskimääräiset hoitokustannukset 500 €

Päätoimenpiteiden luokittelu kirurgisten toimenpiteiden ryhmiin sekä hoitajakso ja -päivätiedot kirurgisista toimenpiteistä v. 2013

Toimenpide	Hoitojaksojen lkm (jonotusajan mediaani vähintään 28 vrk)	Hoitopäivien keskiarvo
H (Rintarauhanen)	304	1,57
FF-FP (Sydän ja sepelvaltimot)	33	6,09
FA-FE (Aortta, keuhkovaltimo, sydänpussi, onttolaskimo)	19	14,84
FQA, GDG (sydämen ja keuhkonziirrot)		
JE-JH (ohut-, paksu- ja peräsuoli, umpilisäke)	283	5,18
D (Korva, nenä ja kurkunpää)	434	1,26
Yleiskir. Ym. JA-JB, JM, JX, B, L, M	2021	1,78
JJ-JL (haima, maksa, sappitiet)	743	2,03
ED-EG (leukojen alue), EM-EX (nielu)	76	1,28
A (Hermosto)	1014	2,10
C (Silmän alue)	5017	1,03
EA (huulet), EH (suulaki), EJ-EL (kieli, suupohja, sylkirauhaset)	41	2,15
Q (Iho ja ihonalaiskudos)	66	2,09
EB-EC (hampaat ja ikenet)	93	1,11
G (Rintaontelon muut osat)	34	4,15
JFE, JJC, JLE, KAS (haima, maksa, munusainen, ohutsuoli)	25	21,04
Tuki- ja liikuntaelimet	6052	2,37
JC-JD (Ruokatorvi, mahalaukku, pohjukaissuoli)	124	4,59
K (Virtsatiet, miehen sukuelimet ja vatsaontelon takaiset kudokset)	1239	2,48
P (Verisuonet ja imusuonijärjestelmä)	727	1,20
Yhteensä / keskiarvo	18345	1,93

Savuttoman leikkauksen vaikutukset vuositasolla

Juha Laine, dosentti, terveystaloustalutieteilijä, Pfizer

Terveyden ja hyvinvoinnin brändääminen kaikkia kiinnostavaksi tuotteeksi/ alueellinen taso

Ehdotukset aHVK 2013- 2016

Toteutus 2015

❖ Ehdotuksia toimenpiteiksi

Alueellisesta terveyden edistämisestä viestitään aktiivisesti ja kohdennetusti päättäjille ja kansalaisille

❖ Ehdotuksia resurssitarpeiksi

1. Asiantuntijaverkosto, media- ja tietoteknisiä osaajia, markkinointiosaajia
2. Nimettyjen asiantuntijoiden toimenkuvaan kuuluu viestintä ja viestintään on resursoitu aikaa

❖ Ehdotuksia vastuutahoiksi

TED -neuvottelukunta, alueellinen TED -työryhmä, TED -ylilääkäri, Pshp, UKK-instituutti, THL, HLU

Ehdotuksia arviointimenettelyiksi

1. Alueellinen näkyvyys
2. Näkyvyys valtakunnallisissa ja kansainvälisissä seminaareissa

❖ Terveyspuun uusi versio julkaistiin 3/2015

❖ Itämeren parlamenttien välisen terveydenhuolto-ryhmän (BSPC) kokous

❖ Koulutustilaisuuksia

❖ Pirkanmaan TED-viikko 2. – 8.11.2015

❖ InnoEvent 2015

Terveyden ja hyvinvoinnin brändääminen kaikkia kiinnostavaksi tuotteeksi/ Pshp

Ehdotukset aHVK 2013- 2016

- ❖ **Ehdotuksia toimenpiteiksi**
  1. Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen sairaanhoitopiirin internet-, extranet- ja intranet –sivustoilla
  2. Elintapaohjaukseen liittyvät tunnistamisen ja puheeksiottamisen mallit sairaanhoitopiirin intranet- ja extranet-sivustoilla
- ❖ **Ehdotuksia resurssitarpeiksi**

Erikoissairaanhoidon TED -koordinaattori koordinoimaan yhteisiä käytäntöjä
- ❖ **Ehdotuksia vastuutahoiksi**

Sairanhoitopiirin ylin johto ja toimialuejohtajat
- ❖ **Ehdotuksia arviointimenettelyiksi**

Elintapaohjaukseen koskevat yhteiset käytännöt sairaanhoitopiirin intranet- ja extranet -sivustoilla

Toteutus 2015

- ❖ **Sairaanhoitopiirin uudet verkkosivut julkaistiin 26.10.2015**

<http://www.pshp.fi/fi-FI/Ohjeet>
- ❖ **Tunnistaminen ja puheeksi ottaminen käynnistetty savuttomuudesta**
- ❖ **Koulutustilaisuuksia**
- ❖ **Pshp:n intranet sivustolla ohjeita ja malleja savuttomuuden puheeksiottamisesta**
- ❖ **InnoEvent 2015**

Aiheet

- ❖ **Vuoden 2015 yhteenveto**
- ❖ **Vuoden 2016 suunnittelua**
- ❖ **Pirkanmaan alueellisen hyvinvointikertomus 2017 – 2020:n perustana käytettävät indikaattorit**

Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus 2017 – 2020

TYÖSTÄMINEN JA HYVÄKSYMINEN

TED-neuvottelukunta 9.10.2015

TYÖRYHMÄT

INDIKAATTORIT

- ❖ Valmisteleva pientyöryhmä
  - Erikoissairaanhoidon TED-asiantuntijatr
  - Alueellinen TEDtr, hyvinvointikoordinaattorit
- ❖ Terveyden edistämisen neuvottelukunta

PAINOPISTEET

- ❖ Valmisteleva pientyöryhmä
  - Erikoissairaanhoidon TED-asiantuntijatr
  - Alueellinen TEDtr, hyvinvointikoordinaattorit
- ❖ Erikoissairaanhoidon TED- ohjausryhmä
- ❖ Terveyden edistämisen neuvottelukunta

TOIMENPITEET JA TARVITTAVAT RESURSSIT

- ❖ Valmisteleva pientyöryhmä
  - Erikoissairaanhoidon TED-asiantuntijatr
  - Alueellinen TEDtr, hyvinvointikoordinaattorit
- ❖ Erikoissairaanhoidon TED- ohjausryhmä
- ❖ Terveyden edistämisen neuvottelukunta

HYVÄKSYMINEN

- ❖ Shp jory
- ❖ Lausuntokierros: kunnat ja sidosryhmät
- ❖ Erikoissairaanhoidon TED- ohjausryhmä, TED-neuvottelukunta
- ❖ Shp-jory -> shp hallitus/ valtuusto

AIKATAULU v. 2016

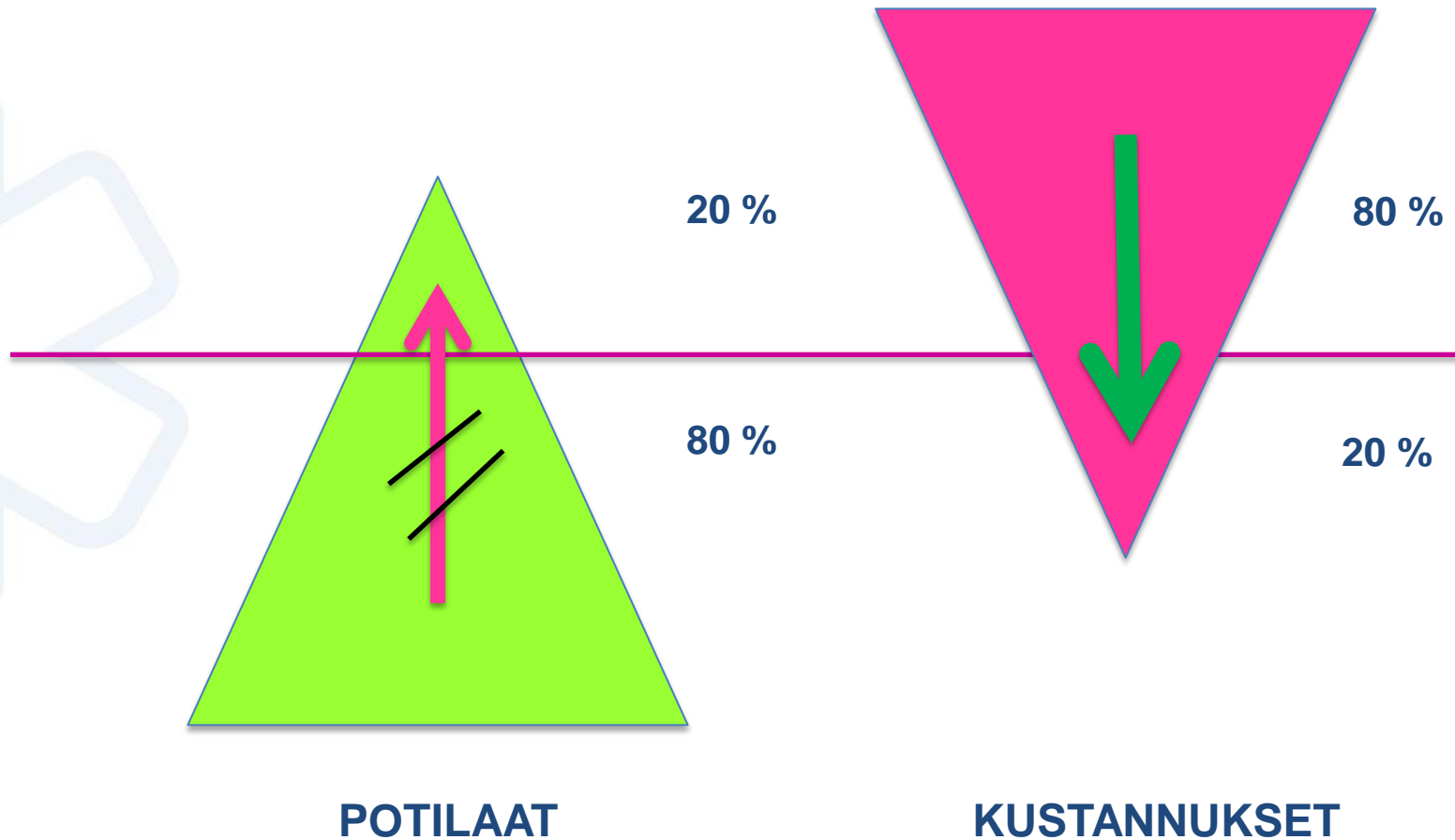
- ❖ **INDIKAATTORIT**
  - Hyväksyntä tammikuun loppu/ Terveyden edistämisen neuvottelukunta
- ❖ **PAINOPISTEET**
  - Hyväksyntä maaliskuun loppu/ Erikoissairaanhoidon TED-ohjausryhmä ja Terveyden edistämisen neuvottelukunta
- ❖ **TOIMENPITEET JA TARVITTAVAT RESURSSIT**
  - huhtikuu – elokuu
- ❖ **HYVÄKSYNTÄ KUNTIEN JA MUIDEN SIDOSRYHMIEN LAUSUNTOJA VARTEN**
  - syyskuun alku/ Erikoissairaanhoidon TED-ohjausryhmä, Terveyden edistämisen neuvottelukunta, PSHP:n johtoryhmä
- ❖ **LAUSUNTOKIERROS**
  - syyskuu - lokakuun puoliväli
- ❖ **MAHDOLLISET TÄYDENNYKSET JA MUUTOKSET**
  - lokakuun loppu – marraskuu
- ❖ **HYVÄKSYMINEN PSHP:n HALLITUS/ VALTUUSTO**
  - marraskuu – joulukuu/
Erikoissairaanhoidon TED-ohjausryhmä, Terveyden edistämisen neuvottelukunta, PSHP:n johtoryhmä

Aiheet

- ❖ Vuoden 2015 yhteenveto
- ❖ Vuoden 2016 suunnittelua
- ❖ Pirkanmaan alueellisen hyvinvointikertomus 2017 – 2020:n perustana käytettävät indikaattorit

Tavoite: VÄESTÖRYHMIEN VÄLISTEN TERVEYSEROJEN KAVENTAMINEN

- ❖ **TERVEYDEN EDISTÄMISEN NEUVOTTELUKUNTA**
  - Sairaanhoidopiirin hallitus nimennyt toimikaudekseen
- ❖ **ERIKOISSAIRAANHOIDON TERVEYDEN EDISTÄMISEN OHJAUSRYHMÄ**
  - Sairaanhoidopiirin johtaja nimennyt
- ❖ **ALUEELLINEN TERVEYDEN EDISTÄMISEN TYÖRYHMÄ**
  - Sairaanhoidopiirin johtaja nimennyt organisaatiot
- ❖ **ERIKOISSAIRAANHOIDON TERVEYDEN EDISTÄMISEN ASiantuntijatyöryhmä**
  - Erikoissairaanhoidon terveyden edistämisen ohjausryhmä nimennyt tarvittavan asiantuntemuksen
- ❖ **HYVINVOINTIKOORDINAATTORIT, ALUEELLINEN RAVITSEMUSTYÖRYHMÄ**
- ❖ **VALMISTELEVA PIENTYÖRYHMÄ ”VALMU”:** Pj yllääkäri Maarit Varjonen-Toivonen
  - ❖ **Aluehallintovirasto:** ylitarkastaja Sini Männistö
  - ❖ **Erikoissairaanhoido:** asiakaspalvelun kehittämispäällikkö, esh:n TED-koordinaattori Tiina Kortteisto
  - ❖ **Järjestöt:** järjestösuunnittelija Kati Multanen, Suomen Diabetesliitto ry
  - ❖ **Kunnat:** hyvinvointikoordinaattorit Satu Kankkonen/ Nokia, Anne Kytölä/ Pirkkala, Helena Pesu/ Ruovesi ja Virrat
  - ❖ **Liikunta:** Hämeen Liikunta ja Urheilu: liikunnan kehittäjä, hankevastaava Sampsa Kivistö
  - ❖ **Ravitsemus:** toimitusjohtaja Tarja Alatalo/ Tampereen Voimia
  - ❖ **Sosiaalitoimi:** kehittämispäällikkö Minna Niemi/ Pikassos
  - ❖ **Terveyden ja hyvinvoinnin laitos:** asiantuntija Kirsi Wiss

Hyväksyvät

- Indikaattorit
- Painopisteet
- Toimenpiteet ja resurssitarpeet

Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus 2017 – 2020

NOSTOJA VALMISTELEVAN TYÖRYHMÄN KOKOUKSESTA 27.11.2015

KEHITTÄMISEHDOTUKSIA

- ❖ Tiiviimpi ja helppolukuisempi versio
- ❖ Paperista tiivistelmä -> kevyt versio, joka hyvin yleisesti saatavilla
- ❖ Tiedon esittäminen järjestyksessä: HYVIN, PAREMMIN, MITEN
- ❖ ”Ilmiön” kärkien tai ”hyvin tehtyjen” ja kehittämiskohteiden kuvaaminen Pirkanmaan kuntien tasolla
- ❖ Alueelliset vahvuudet, heikkoudet, tarpeet sekä kehittämiskohteet
- ❖ Selkeät alueelliset tavoitteet ja toimenpiteet ja nämä toimenpiteet olisi vastuutettu ja aikataulutettu myös
- ❖ Vertailua muihin maakuntiin
- ❖ Hyvinvointityön ja turvallisuustyön yhteensovittaminen
- ❖ Kaupunkisuunnittelun tai maankäytön suunnittelun vaikutus turvallisuuteen -> katuturvallisuusindeksi -> Maakuntaliiton rooli??

INDIKAATTOREISTA

- ❖ Maahanmuuttajanäkökulma uupuu
- ❖ Seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvä indikaattoritieto uupuu
- ❖ Elämän laadun mittaus (15D) käyttöön alueella niin pth:ssa kuin esh:ssa
- ❖ Pienten lasten hyvinvoinnin mittarit (0 – 6v.) ja alakouluikäiset (7 – 12 v.)
- ❖ Asiakaspalautejärjestelmät ja niiden analysointi & raportointi
- ❖ Tyytyväisyys ruokahetkeen ja ruokailuun: päiväkotilapset, koululaiset ja opiskelijat. Ruokahetki on kiva hetki (%), ruokailemaan on kiva tulla (%)
- ❖ MOVE (5. ja 8. luokkalaiset) -> fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä
- ❖ ”Henkisen hyvinvoinnin” mittarit
- ❖ TTT-saaneiden määrä (”köyhyysindikaattori”)
- ❖ ”Tapaturmaiset kuolemat alueella”

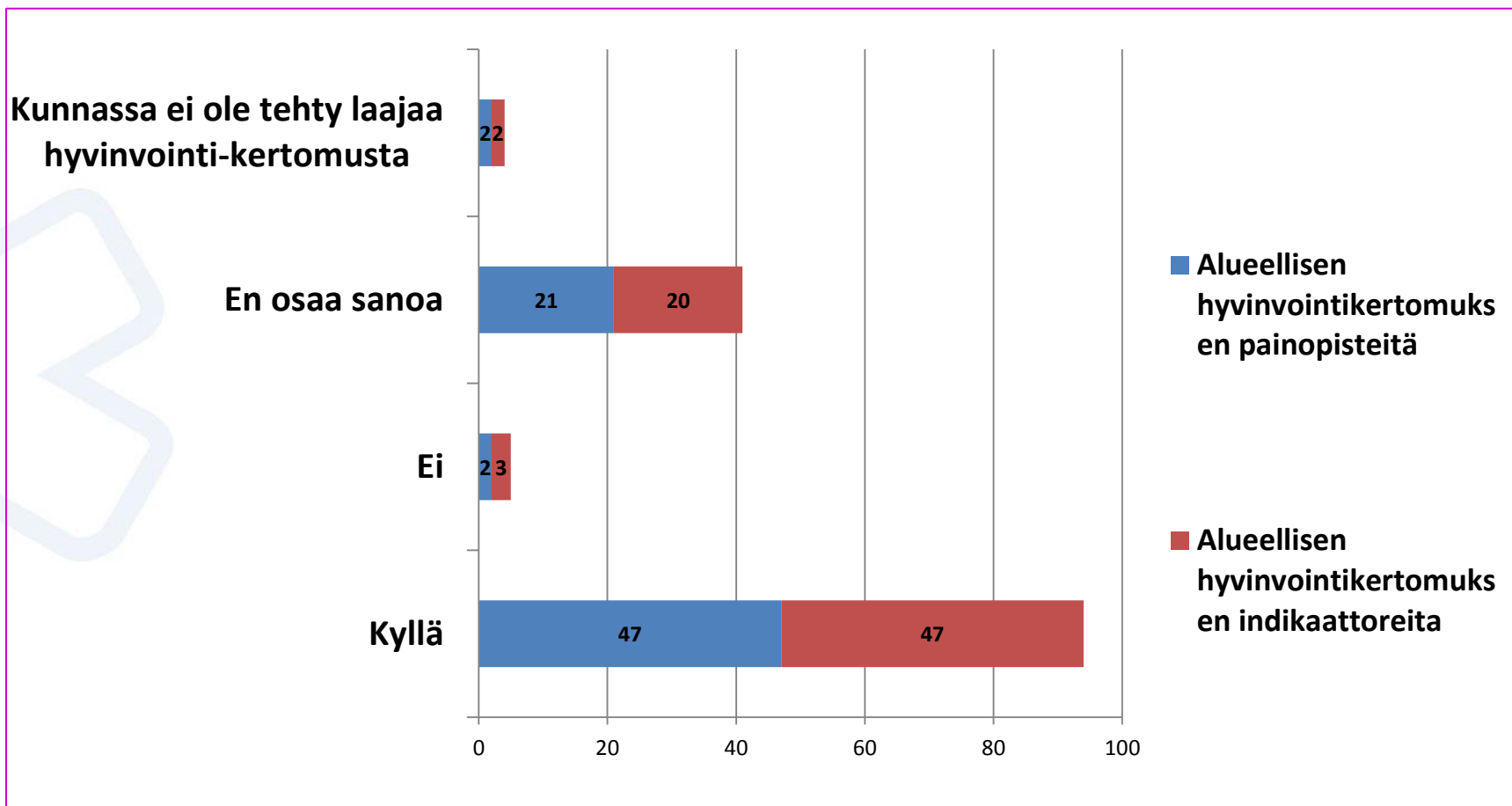

Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus **RAKENNE**

TAVOITE	TASOT	TOIMENPITEET	TARVITTAVAT RESURSSIT	VASTUUTAHO	TOTEUTUMISEN ARVIOINTIMENETTELYT
1. Terveystien ja hyvinvoinnin edistäminen vaikuttamalla suurten kansantautien esiintyvyyteen.	Alueellinen taso				
	Kunta				
2. Yhteisöllisyyden lisääminen, syrjäytymisen vähentäminen ja sisäinen turvallisuus					
	PSHP:n tuottama erikoissairaanhoido				
3. Viestintä					
4. Hyvinvointityön rakenteiden vahvistaminen					

Kysely kuntien johtoryhmille 11/2015:

”Onko kuntanne lakisääteisessä laajassa hyvinvointikertomuksessa valtuustokaudelle 2013 - 2016 mukana Pirkanmaan alueellisen hyvinvointikertomuksen painopisteitä tai indikaattoreita?”/ 72 vastaajaa

? **Lempäälä** ▼

Klikkaa Terveyspuusta tietoa!

■ Perusterveydenhuollon (mukaanlukien hammashuolto) nettokustannukset, euroa / asukas

Lempäälä	539
Pirkkala	602
Tampere	687
Pirkanmaa	659

■ Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1 000 asukasta

Lempäälä	647
Pirkkala	1557
Tampere	972
Pirkanmaa	1247

■ Kaksi terveydentilansa keskinortoiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaita

Lempäälä	10
Pirkkala	12
Tampere	14
Pirkanmaa	14

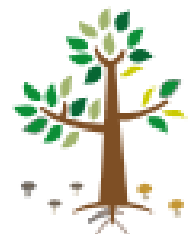
■ Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

Lempäälä	92
Pirkkala	92
Tampere	91
Pirkanmaa	91

Pirkkala ▼

Tampere ▼

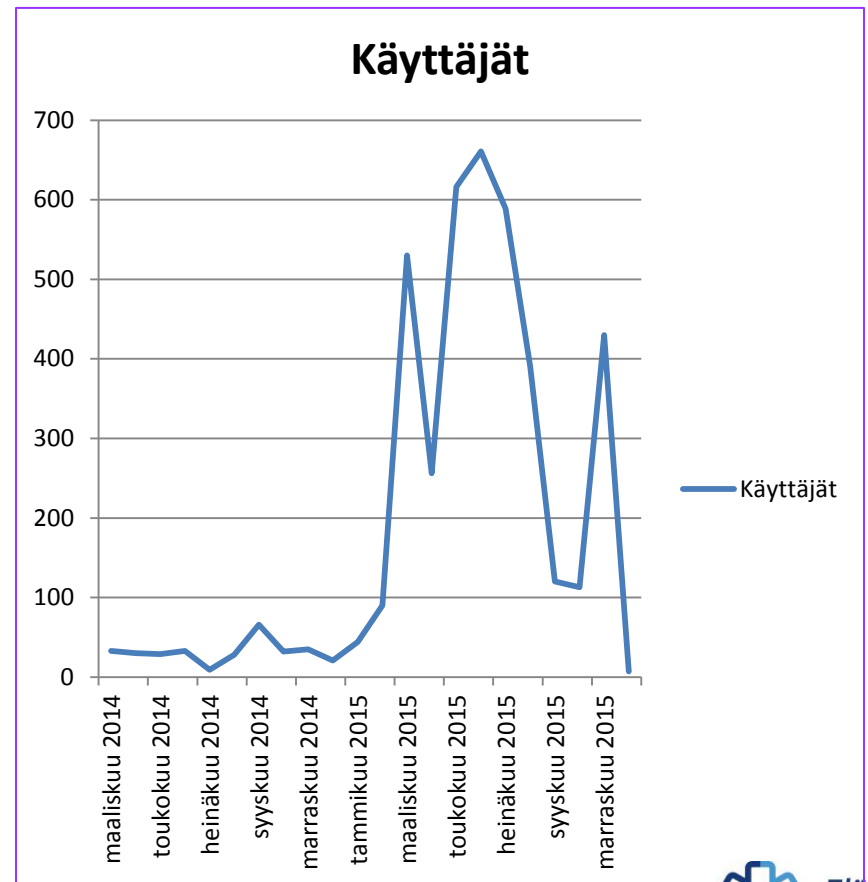

Pirkanmaa ▼

Terveyspuun käyttäjätiedot

Ajankohta	Käyttäjät
maaliskuu 2014	33
huhtikuu 2014	30
toukokuu 2014	29
kesäkuu 2014	33
heinäkuu 2014	9
elokuu 2014	28
syyskuu 2014	66
lokakuu 2014	32
marraskuu 2014	35
joulukuu 2014	21
tammikuu 2015	44
helmikuu 2015	90
maaliskuu 2015	530
huhtikuu 2015	256
toukokuu 2015	616
kesäkuu 2015	661
heinäkuu 2015	589
elokuu 2015	390
syyskuu 2015	120
lokakuu 2015	113
marraskuu 2015	430
joulukuu 2015	7
Yhteensä	4162

Terveyspuun indikaattorit (1)

www.terveyspuu.fi

Puun oksat

1. Nuoret -> lehdet (8)

Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-aikana korkeintaan 1h/ vk, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Terveydentila keskinäinen tai huono, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Lastensuojelun avohoidollisten tukitoimien piirissä olevat 0 - 17 -vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24 -vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Nuorisotyöttömät, % 18 -24 vuotiaasta työvoimasta

2. Yleiset -> lehdet (10)

Kuntien terveydenedistämisasiivisyys/ kunnanjohto

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset (lkm/ 1 000 as/ v)

Päihteiden vuoksi sairaaloiden ja terveyskeskusten vuodeosastoilla hoidetut potilaat/ 1 000 as

KELAn sairastavuusindeksi, ikävakiointi

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin diabeteksen vuoksi oikeutetut 40 - 64 -vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin sepelvaltimotaudin vuoksi oikeutetut 40 - 64 -vuotiaat, % vastaavanikäisestä

wäestöstä, Erityiskorvattaviin lääkkeisiin verenvainetaudin vuoksi oikeutetut 40 - 64 -vuotiaat, %

vastaavanikäisestä väestöstä Depressiolääkkeistä korvausta saaneet 25 - 64 -vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Työkyvyttömyyseläkettä saaneet 25 - 64 -vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Työttömät, % työvoimasta

Terveyspuun indikaattorit (2)

www.terveyspuu.fi

3. Ikäihmiset -> lehdet (4)

Keskimääräinen eläkkeelle siirtymisikä

Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

Depressiolääkkeistä korvausta saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut 65 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

Kustannukset -> puun juuret -> (4)

Perusterveydenhuollon nettokustannukset (€/ as)

Erikoissairaanhoidon nettokustannukset (€/ as)

Sosiaalitoimen nettokustannukset (€/ as)

Liikuntatoimen nettokustannukset (€/ as)

Palveluiden käyttö -> sienet (5)

Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1 000 as

Hammaslääkärikäynnit terveyskeskuksissa / 1 000 as

Muut hammashuollon kuin hammaslääkärin käynnit terveyskeskuksissa

Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit / 1 000 as

Somaattisen erikoissairaanhoidon hoitopäivät/ 1 000 as